An investigation, during which a 1.45–1.94 m thick cultural layer from different periods was recorded, was conducted in the SW and NE parts of the plot. Rare 16th–20th-century finds were encountered in the pits recorded in trench 7. A 17th–18th-century horizon was found at a depth of 75 cm in the SW part of the plot. Under it, a fragment of mid-17th-century fieldstone paving had survived. A fragment of this paving was perhaps also encountered in the NE part of the plot. Below this paving lay a 17th-century layer, which contained a bronze earring with a glass bead (Fig. 1). Three 18th-century masonry wall fragments were unearthed at a depth of 30–45 cm in the NW part of the plot. Fieldstone paving and a masonry wall fragment made of reused bricks were unearthed at a depth of 45 cm along the plot's fence in the SW part of the plot and date to the second half of the 19th–early 20th century.

253 finds were found and catalogued during the investigation. They mostly consisted of fragments of 16th–17th-century structural ceramics and household pottery characteristic of Vilnius Old Town cultural layers. During the entire investigation only one coin was discovered and an iron knife with a wooden scale attached using bronze rivets (Fig. 2) was found on a fragment of mid-17th-century fieldstone paving.

1 pav. Šurfo 1 Š sienelės pjūvis iš P. S. Rutkovskio nuotr.
Fig. 1. The section of the N wall of test pit 1, as seen from the S.

Stanislav Rutkovski

K. Kalinausko gatvės 14 žvalgomieji tyrimai 2016 m.

2016 m. lapkritį Vilniuje, sklype K. Kalinausko g. 14, vykdyti žvalgomieji tyrimai. Jų metu ištirtas 10,5 m² dydžio plotas (4 šurfai). Šurfai 1,5x1,5, 2x1 ir 2x2 m dydžio. 2015–2016 m. K. Kalinausko g. 20 L. Girlevičius ištyrė 16 m² dydžio, žvalgė 1676 m² sklypo plotą. Aptiktas apardydas kultūrinis sluoksnis su pavieniais XVII–XVIII a. radiniais, taip pat XVIII a. pabaigos palaidojimas (*ATL 2015 metais*, 2016, p. 556; *ATL 2016 metais*, 2017, p. 352–354). Į Š nuo tyrimų vietos, K. Kalinausko g. 15 sklype 1994–1995 m. žvalgė R. Žukovskis ir T. Poška. Fiksuoti tik permaišyti kultūriniai sluoksniai su atsitiktiniais XVII–XIX a. radiniais, aptikta žmonių kapų (*LIIR*, f. 1, b. 2439). Į PR nuo tyrimų vietos, Mindaugo g. 1A, atlikti detalieji tyrimai, aptiktas 2,7–3,2 m storio kultūrinis sluoksnis (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 433–437).

2016 m. sklypo ŠR dalyje, ***šurfe 1*** po velėna (20 cm gylyje) atidengtas juodo grunto sluoksnis su geltono smėlio intarpais. Viršutiniame sluoksnyje rasta daug XX a. II pusės statybinio laužo, XVII–XX a. buitinės keramikos šukių (glazūruotų ir neglazūruotų), koklių fragmentų su žalia glazūra, gyvulių kaulų, XX a. porceliano šukių ir metalinių dirbinių fragmentų. Nuo 65–70 cm gylio slūgsojo juodo grunto sluoksnis su XVII–XX a. radiniais (buitine keramika ir gyvulių kaulais) (1 pav.). Šurfo P dalyje 40 cm gylyje aptikta 1,7x0,55–0,7 m duobė su XX a.

3 pav. Žiedas su akute. U. Bandzevičiaus nuotr.

Fig. 3. The ring with a setting.

2 pav. Šurfo 2 V sienelės pjūvis iš R. S. Rutkovskio nuotr.

Fig. 2. The section of the W wall of test pit 2, as seen from the E.

II pusės šiukšlėmis: metalo dirbiniais, skylėtų plytų duženomis ir kalkėmis. Žemiau, 1,6 m gylyje aptiktas 40–90 cm storio juodo grunto sluoksnis, nuožulnėjantis R kryptimi. Jame rasta XVII–XVIII a. radinių: buitinės keramikos, koklių fragmentų, gyvulių kaulų, tiglio, sagos fragmentas ir žiedas su akute (2 pav.). Kultūrinis sluoksnis šurfe 2–2,5 m storio.

Sklypo ŠV dalyje kastame ***šurfe 2*** po velėna, suplūkto molio ir betono sluoksniu 45 cm gylyje atidengtas netašytų akmenų grindinio fragmentas (3 pav.). Nuo 45 cm iki 90 cm gylio fiksuotas juodo grunto sluoksnis, kuriame aptikta glazūruotos ir neglazūruotos buitinės keramikos šukių ir gyvūnų kaulų. Aptikta neglazūruotos keramikos, puoštos bangele. Taip pat rasti 1900 m. Vokietijos Vilhelmo II 5 pfenigai. 90 cm gylyje atidengtas apie 70 cm storio pilko grunto sluoksnis. Jame rasta XVII–XVIII a. buitinės keramikos šukių, žaliai glazūruotų koklių fragmentų, gyvūnų kaulų ir sidabrinis Rygos Kristinos šilingas (164...m.). 1,6 m gylyje pasiektas įžemis – geltonas smulkiagrūdis smėlis.

Sklypo PR dalyje kastame ***šurfe 3*** po velėnos ir pilko grunto sluoksniu su XX a. šiukšlėmis (metaliniais dirbiniais, plytų duženomis, plėvelės gabalais ir t.t.), šurfo ŠV kampe 40–45 cm gylyje atidengtas netašytų akmenų grindinio fragmentas. Centrinėje dalyje 45 cm gylyje atkastas XX a. pradžios 60 cm ilgio, 80 cm pločio ir 65 cm aukščio mūro fragmentas iš geltonų 26,5x13x7 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Šurfe fiksuotas XX a. pilkas piltinis gruntas su XIX–XX a. radiniais (neglazūruotos buitinės keramikos šukėmis, varine diržo sagtimi, metaline saga su Rusijos imperijos herbu ir švinine plomba). 1,6–1,85 m gylyje pasiektas geltonas smulkiagrūdis smėlis – įžemis.

Sklypo PV dalyje tirtame ***šurfe 4*** po velėna iki 1,2–2,1 m gylio glūdėjo pilkos spalvos piltinis gruntas su statybinėmis griuvenomis ir asfalto fragmentais. Taip pat rasta viena XX a. II pusės TSRS 1 kapeika ir vienas svarstyklių svarelis.

The 2016 Field Evaluation at K. Kalinausko St. 14

In 2016, four test pits (a total of 10.5 m^2) were excavated at K. Kalinausko St. 14, Vilnius. Second half of the 20th-century construction debris with 17th–20th-century finds (household

pottery and animal bones) was discovered in the upper layer in the N part of the plot. A paving fragment was unearthed at a depth of 40–45 cm in the NW part (Fig. 3). Below it lay black soil (Fig. 1), which contained sherds of 17th–18th-century household pottery, stove tile fragments, animal bones, a crucible fragment, a ring with a setting (Fig. 2), a button fragment, and a silver Rīga Christina shilling. The layer continued down to a depth of 1.6–2.5 m. Below that, natural yellowish sand was encountered. 20th-century fill layers were recorded in the S part of the plot. An early 20th-century masonry wall fragment was discovered. Unglazed sherds of household pottery, a copper belt buckle, a metal button with the Russian imperial coat-of-arms, and a lead seal were found in the layers.

Stanislav Rutkovski

Naugarduko gatvė 2A

2017 m. sklype Naugarduko g. 2A Vilniuje statytas naujas pastatas su požemine automobilių stovėjimo aikštele. 2016 m. žvalgomuosius tyrimus čia vykdė P. Vutkinas. Nustatyta, jog sklypo centrinėje ir Š dalyse yra susiformavęs tik XIX–XX a. II pusės sluoksnis, o sklypo R ir V dalyse išlikęs vertingas archeologinis sluoksnis (*ATL 2016 metais*, 2017, p. 410–412).

Tirtas sklypas su šalia esančiais namais sudaro trikampį tarp Pylimo, Naugarduko ir Vingrių gatvių. Sklypas buvo netoli gynybinės sienos, tarp Trakų ir Rūdninkų vartų. Pagal 1576 m. F. Hogenbergo planą, ši vieta buvo tankiai užstatyta dar XVI a. II pusėje. Tuo metu vyravo mediniai namai. Pagal XVIII a. I pusės Fiurstenhofo planą, dabartinio Naugarduko g. 2A sklypo Š ir ŠR dalys buvo gynybinės sienos pylimo teritorijoje, kur nebuvo pažymėtas net kelias. V dalyje fiksuojami mediniai pastatai. 1808 m. jau buvo suformuotas dabartinių Pylimo, Naugarduko ir Vingrių gatvių sankirtos trikampis, kuris išliko iki šių dienų. Naugarduko g. 2A sklypo teritorijoje buvo tik mediniai pastatai, kurie R dalyje ribojosi su vienu mūriniu namu, esančiu dabartinio namo Pylimo g. 25 vietoje. 1840 m. plane teritorija buvo kiek tankiau užstatyta mediniais pastatais. 1938 m. ši teritorija buvo tankiai užstatyta mūriniais ir nedideliais mediniais pastatais: P ir R dalis, einanti palei Vingrių ir Pylimo gatves, buvo užstatyta perimetru mūriniais pastatais. Mūriniai namai taip pat skyrė teritoriją į dvi dalis (dabartinio Pylimo g. 25 ir 25A pastatai), jų buvo ir dabartinio Naugarduko g. 2A sklypo teritorijoje.

2017 m. atlikus detaliuosius tyrimus, ištirta visa užstatyti numatyta sklypo dalis, kurios bendras plotas 478,5 m^2 (plotai 1–4). Sklypo ribose taip pat vykdyti elektros kabelių perklojimo darbai, kurių metu žvalgyta 59 m ilgio tranšėja. Vėliau pagal parengtą projekto papildymą vandentiekio ir nuotekų įvadų vietose ištirti dar du plotai (5–6), iš viso 19,15 m^2.

Tyrimų metu visame sklype fiksuota panaši situacija, tik sluoksniai skirtingose jo dalyse nevienodai išlikę. Pavyzdžiui, centrinėje sklypo dalyje (plotas 2), kur stovėjo tarybiniu laikotarpiu pastatytas pastatas, kultūriniai sluoksniai buvo visiškai suardyti.

Viršutiniai archeologiškai nevertingi XIX–XX a. sluoksniai dažniausiai buvo 1,2–1,4 m storio, tačiau sklypo R dalyje (plotai 1 ir 3) vietomis buvo ir 2,2 m storio. Žemiau fiksuotas iki 1,6 m storio kultūrinis sluoksnis. Sklypo Š dalyje tirtas fragmentiškai susiformavęs ar išlikęs XVIII a. sluoksnis. Likusioje sklypo dalyje šio laikotarpio sluoksnis nesusiformavo arba neišliko ir po XIX a. sluoksniu buvo tiriamas XVI a. pabaiga – XVII a. datuojamas horizontas – dažniausiai pilko grunto sluoksnis. Jis buvo